ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95. Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.	Poznań, dnia 15 maja 1933	Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30,— zł, półrocznie 15,— zł, kwartalnie 7.50 zł. zagranicą z przysyłką rocznie 36,— zł, półrocznie 18,— zł kwartalnie 9,— zł. Numer pojedyńczy 1,50 zł.

NR. 10 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 12**

Węgiel - Koks hutniczy - Brykiety

z kopalń krajowych i zagranicznych poleca

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy Sp. z o. odp.

Telefony: 23-77, 37-77 **Poznań, plac Wolności 10** Adres telegraf.: Zapol

SPRZEDAŻ DETALICZNA

na własnej składnicy kolejowej nr. 35, ul. Przemysłowa

Telefony: 23-77, 37-77

Wyroby Kręglewskiego

ze znaczkiem EK

reklamują się same!

Koperty — Księgi handlowe — Skoroszyty — Zeszyty szkolne

Ochrona Kredytu w Handlu i Przemyśle

Tow. zap. w Poznaniu

1. chroni swych członków przed nieuczciwymi dłużnikami,
2. inkasuje i windykuje wątpliwe pretensje,
3. pośredniczy w sanacji przedsiębiorstw w wypadkach zasługujących na uwzględnienie i przeprowadza ugody sądowe i pozasądowe oraz wykonuje czynności powiernicze,
4. udziela wywiadów na życzenie członków.

Zgłoszenia przyjmuje i udziela wyczerpujących informacyj biuro **Ochrony Kredytu w Handlu i Przemyśle — Poznań, ulica Mickiewicza nr. 31. Telefon 72-31.**

Z Walnego Zebrania Związku Fabrykantów.

W dniu 28 kwietnia br. odbyło się na sali Koła Towarzyskiego („Bazar"), Walne Zebranie Związku Fabrykantów, poświęcone sprawie wyboru nowego radcy do Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu w miejsce ustępującego dyr. Edwarda Pawłowskiego, oraz następnie drugie Walne Zebranie jako Zwyczajne Doroczne Zebranie.

Pierwsze posiedzenie zagaił wobec licznie zebranych członków prezes Związku p. Seweryn Samulski, i komunikując, że stosownie do przepisów § 33 regulaminu wyborczego Izby, pierwsze walne zebranie poświęcone jest wyłącznie sprawie wyboru nowego radcy w miejsce p. radcy Pawłowskiego, przewodnictwo zebrania oddał w ręce komisarza wyborczego Izby Przemysłowo Handlowej w Poznaniu p. Dr. Hempowicza. Pan Komisarz Wyborczy obejmując przewodnictwo wezwał do przedstawienia kandydatur, informując zarazem jakim kwalifikacjom winien kandydat odpowiadać. Ponieważ p. radca Edward Pawłowski reprezentował na terenie Izby przemysł graficzny i przemysł ten na opróżnione miejsce zaproponował członka zarządu „Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu" pana Edwarda Kręglewskiego, zebranie na wniosek Prezydjum wybrało jednogłośnie wymienionego radcą Izby.

Z dokonanym wyborem p. Dr. Hempowicz solwował posiedzenie.

Po kilkuminutowej przerwie p. Prezes Samulski objął ponownie przewodnictwo i otworzył z kolei doroczne walne zebranie. Przed przystąpieniem do wyczerpania porządku obrad oddał p. przewodniczący cześć zmarłym w okresie sprawozdawczym członkom Związku śp. Tadeuszowi Wojciechowskiemu, współwłaścicielowi firmy Witajewski i Wojciechowski oraz śp. Romanowi Goździewiczowi, współwłaścicielowi firmy Kocent i Goździewicz. Pamięć ich uczczono przez powstanie.

Po odczytaniu przez p. mgr. Pedę protokółu z ostatniego zebrania, przyjętego przez zebranych bez żadnych poprawek, zabrał głos dyr. Związku p. Łyczywek, który złożył obszerne sprawozdanie z czynności Związku za rok 1932. Referent poprzedził omówienie działalności Związku scharakteryzowaniem ogólnej sytuacji gospodarczej w r. 1932, stwierdzając, że kryzys gospodarczy, który od przeszło 3 lat na całym świecie się sroży, i którym poważnie dotkniętą jest także Polska, niestety nie kończy się. Coraz większe zubożenie ogółu społeczeństwa odbija się naturalnie także i na przemyśle. Obroty w przedsiębiorstwach kurczą się, wiele z przedsiębiorstw nie mogąc przetrzymać ostrego kryzysu, zlikwidować musiało swe warsztaty pracy. Przedsiębiorstwa zasobniejsze i ostrożniej dysponujące, utrzymały się wprawdzie dotąd, znajdują się jednak bez wyjątku w trudnem bardzo położeniu i czerpią żywotność swą z substancji majątkowej.

W latach dobrej konjunktury, od roku 1926 do 1929 za raptownie rozszerzano warsztaty pracy, produkowano za wiele i gromadzono zapasy, na które nie było dostatecznego zbytu. Ta ekspansja i inwestycje z lat dobrej konjunkutry są niewątpliwie poważną przyczyną obecnej ciężkiej sytuacji gospodarczej u nas. Skoro bowiem zabrakło zbytu na wyprodukowane towary, rozpoczęła się w wielu branżach przemysłu często dzika konkurencja, która doprowadziła do nierentowności, do wyczerpania resztek kapitału obrotowego i w rezultacie do upadłości wielu przedsiębiorstw, mianowicie tych, które nie umiały dostosować się do zmienionych, trudniejszych warunków wzgl. nie były finansowo dość silne i nie wprowadziły u siebie koniecznych oszczędności.

Przedstawiając działalność Związku za rok 1932, referent nakreślił szkicowo cały ogrom pracy i wysiłków, jakie Związek podjął w roku sprawozdawczym i to tak w interesie całego przemysłu jakoteż i w szczególności w interesie samych członków. Na każdem polu Związek rozwijał swą niestrudzoną działalność, czy to gdy chodziło o opinjowanie tak licznych i różnorodnych projektów ustawodawczych, czy to gdy chodziło o sprawy podatkowe, socjalne, celne, pocztowe, komunikacyjne, sprawy ochrony wierzycieli, jednem słowem sprawy ogólne z któremi spotyka się stale w swej działalności zawodowej prywatny przedsiębiorca. Niemniej wydatną była praca Związku podejmowana imieniem poszczególnych członków na terenie różnych władz i instytucyj publicznych, a przedewszystkiem niebywale wzrosła frekwencja w dziale porad i informacyj.

Działalność sekcyj branżowych przy Związku istniejących była bardzo ożywioną, a w szczególności sekcyj: wódczanej, mydlarskiej i świeczkarskiej. W dziale reklamacyj kolejowych osięgnął Związek znaczne sukcesy, a delegaci Związku, zasiadający w różnych ciałach doradczych i opinjodawczych zarówno rządowych jak i przy różnych instytucjach publicznych występowali zawsze w obronie słusznych praw przemysłu i członków Związku. Z członkami utrzymywał Związek stały kontakt przez wydawane w sprawach śpiesznych okólniki, zaś o najaktualniejszych zagadnieniach gospodarczych informował Związek swych członków w wydawanym przez siebie od lat, dwutygodniku „Życie Gospodarcze".

Sprawozdanie swoje kończy p. Łyczywek następującemi słowy:

Dzisiejsze sprawozdanie, jak i przesłane Panom sprawozdanie drukowane tylko w pewnej części określają działalność Związku. Pracy było bardzo wiele, Biuro starało się pracę wykonać jak najstaranniej i najsumienniej. Członkowie nasi uzyskali wyczerpujące rady i wyjaśnienia zawsze bezzwłocznie.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że tylko silne organizacje gospodarcze uzyskać mogą posłuch u władz i instytucyj tak w sprawach ogólno - gospodarczych jak i w sprawach poszczególnych branż, a nawet poszczególnych przedsiębiorstw. Nigdy nie uzyska tego poszczególna firma, co uzyskać może Związek.

Im silniejszy będzie Związek, tem łatwiej mu będzie przeprowadzić postulaty przemysłu i przyczynić się do lepszego jutra. Apeluję więc do Szan. Panów, by tych wszystkich swoich znajomych przemysłowców, którzy dotąd do nas jeszcze nie należą, nakłonić zechcieli do przystąpienia do Związku.

Bezpośrednio po sprawozdaniu z działalności rocznej Związku p. dyr. Łyczywek przedłożył Walnemu Zebraniu sprawozdanie kasowe. Bilans Związku zamyka się na dzień 31. XII. 1932 r. po obu stronach sumą 45.876,06 zł, zaś rachunek zysków i strat za rok 1932 — sumą 58.262,13 zł. Bilans organu prasowego „Życie Gospodarcze" zamyka się po obu stronach sumą 5.981,50 zł, a rachunek zysków i strat sumą 5.697,78 zł.

P. dyr. Nowak z upoważnienia członka Komisji Rewizyjnej, p. inż. Sławińskiego odczytał protokół Komisji Rewizyjnej, wnosząc w imieniu tejże o absolutorjum dla Zarządu i Rady. Z kolei p. przewodniczący otworzył dyskusję nad sprawozdaniami z działalności Związku i kasowemi. Zabrał głos p. dyr. Nowak, który z prawdziwem zadowoleniem stwierdził, że i Związkowi Fabrykantów przypada w udziale część zasługi z powodu przeprowadzonej ostatnio przez rząd obniżki cen węgla.

Ponieważ w dyskusji nad sprawozdaniami nikt więcej już głosu nie zabierał, oddał p. przewodniczący pod głosowanie następujący wniosek Komisji Rewizyjnej:

„Walne Zebranie Związku Fabrykantów w Poznaniu zatwierdza przedłożone mu bilanse Związku i organu prasowego „Życie gospodarcze" z dnia 31 grudnia 1932 r., rachunki strat i zysków za rok 1932 i udziela pokwitowania

Zarządowi i Radzie z gospodarki finansowej Związku." — Wniosek ten został jednomyślnie przez Walne Zebranie przyjęty.

Przedłożony budżet na rok 1933, wyrażający się tak po stronie wydatków, jakoteż i po stronie dochodów sumą 42.500 zł przyjęto jednogłośnie.

Przystępując do przedostatniego punktu obrad, zarządził p. przewodniczący wybory do władz Związku na r. 1933.

Stwierdzając na wstępie, że wybrane na zeszłorocznem zebraniu Prezydjum Związku na przeciąg trzech lat w osobach pp. Prezesa S. Samulskiego i wiceprezesów dyr. Fr. Maciejewskiego oraz konsula Niedbała fungować będzie do roku 1935, oraz, że w skład Rady Związku wchodzą z urzędu jako przewodniczący sekcyj branżowych pp.: inż. A. Kręglewski, arch. Mieczkowski, Miądowicz, Wawrzyniak, Hubert, prof. dr. J. Flatau i Drzewiecki, oznajmił pan przewodniczący, iż ustępują z Rady pp.: Ciesielczyk, Wł. Jezierski, Kasprowicz, Edw. Kręglewski, Malinowski, Nowak, Pawłowski, Dr. Skorny, inż. Stark, Stopa, Szczepanowski, Dr. Waschko i Żak.

Wszystkich ustępujących członków Rady zebranie uchwaliło wybrać ponownie, a ponadto wybrano do Rady pp.: Stefana Zapłatę, właśc. Cegielni Parowej „Witaszyce", Fabrowskiego członka Zarządu Spółki Akcyjnej „Żar" w Nowym Tomyślu oraz Granzowa dyrektora w Fabryce Czekolady „Goplana".

Do Komisji Rewizyjnej wybrano ponownie pp.: inż. Sławińskiego, Wtorkowskiego i St. Stempniewicza.

W wolnych głosach zajął jako pierwszy głos p. prezes Samulski i zwracając się do obecnego na zebraniu p. Edwarda Pawłowskiego, który przeniósł się do Bydgoszczy, podziękował mu za dotychczasowe jego usługi w Radzie Związku oraz w Radzie Izby Przemysłowo- - Handlowej i wyraził życzenie, aby p. Pawłowski jako członek Rady Związku był nadal łącznikiem Związku na terenie bydgoskim.

Pan Górecki z Leszna poruszył sprawę stemplowania weksli zagranicznych i sprawę ochronnego ustawodawstwa w rolnictwie, p. mgr. Peda poinformował zebranych o projektach oddłużeniowych dla przemysłu, wreszcie p. dyr. Maciejewski zaapelował o popieranie Związku Obrony Przemysłu Polskiego, o wydatniejsze korzystanie z usług instytucji pod nazwą „Ochrona Kredytu w Handlu i Przemyśle" i o liczniejszy udział członków w posiedzeniach sekcyj branżowych.

O godzinie 19-tej p. przewodniczący zamknął obrady.

Nowa danina majątkowa.

W nr. 29 Dzienika Ustaw R. P. z dnia 29 kwietnia br. ogłoszoną została ustawa o nadzwyczajnej daninie majątkowej. Przypominamy, że pierwotny projekt, który sprawił tyle wrzawy, został wycofany, a uchwalony jednak ostatecznie nowy podatek majątkowy jest objektywnie biorąc dodatkiem do innych podatków (gruntowego, obrotowego i od nieruchomości) i te podatki zasadnicze, a nie wartość majątku stanowią podstawę do wymiaru nowego podatku majątkowego.

Nowa ustawa wbrew oczekiwaniom płatników, bynajmniej nie przekreśla zaległości z tytułu podatku majątkowego, pobieranego na podstawie starej ustawy z r. 1923. Kwoty podatku, przypadające według tej ustawy do chwili wydania nowej ustawy są nadal wymagalne i to według specjalnego klucza obliczeniowego a jedynie umorzeniu podlegają kwoty przypisanego podatku, przypadające do zapłaty po wejściu w życie nowej ustawy.

Wzamian za umorzony podatek majątkowy pobierać się będzie w okresie czasu 5 lat od 1933 do 1937 włącz. nadzwyczajną daninę majątkową w wysokości 24 milj. zł rocznie. Tytułem tej daniny uiszczają corocznie:

I. płatnicy państwowego podatku g untowego a w b. zaborze pruskim płatnicy państwowego dodatku do podatku gruntowego — 10 milj. zł rocznie,

II. płatnicy państwowego podatku przemysłowego — 10,5 milj. zł rocznie,

III. płatnicy państwowego podatku od nieruchomości — 3,5 milj. zł rocznie.

Płatnicy pierwszej grupy, których państwowy podatek gruntowy względnie w b. dzielnicy pruskiej państwowy dodatek do podatku gruntowego, bez uwzględnienia progresji i degrecji, wynosi — ponad 25 do 60 zł rocznie płacą 20% podatku gruntowego, gdy zaś podatek ten wynosi ponad 60,— zł — 40%.

Płatnicy drugiej grupy płacą przy obrocie ponad 20 tys. zł (a przy zryczałtowaniu podatku ponad 27 tys. zł) do 50 tys. zł — 0,4 od tysiąca od obrotu, przy obrocie zaś ponad 50 tys. zł — 0,6 od tysiąca od obrotu. Za obrót uważa się obrót przyjęty za podstawę wymiaru podatku obrotowego, przyczem przy scalonym podatku, wprowadzonym dla niektórych towarów nowelą z r. 1931 za podstawę obliczenia przyjmuje się jedynie pierwszą fazę obrotu. Podstawą obliczenia kontyngentu daniny w drugiej grupie jest jednak obrót, ustalony dla wymiaru podatku obrotowego za rok, który o dwa lata poprzedza bieżący rok podatkowy nadzwyczajnej daniny majątkowej, gdy w pierwszej grupie kontyngentowej podstawą obliczenia jest podatek gruntowy, wymierzony za bieżący rok podatkowy nadzwyczajnej daniny majątkowej. Takie postawienie sprawy krzywdzi wysoce przemysł i handel.

Wreszcie trzecia grupa podatkowa płaci: przy rocznym przychodzie względnie wartości czynszowej ponad 1.000 do 2.000 zł — 0,4 od sta od rocznego przychodu względnie wartości czynszowej; ponad 2.000 zaś — 0,6 od sta. Za roczny przychód względnie wartość czynszową przyjmuje się podstawę wymiaru podatku od nieruchomości.

Powyższe normy procentowe bynajmniej nie są stałe. Ustawa wprowadza ruchomość tej skali w zależności od osiągnięcia kontyngentu w poszczególnych grupach. Gdy więc po dokonaniu obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej w całem państwie okaże się, że obliczona ogólnie w poszczególnych grupach nadzwyczajna danina majątkowa nie dosięgnie sum przewidzianych dla poszczególnej grupy, wówczas w danej grupie podwyższy się każdemu płatnikowi daninę o taki procent, jaki będzie niezbędny dla osiągnięcia poszczególnych kontyngentów z uwzględnieniem 15% na obniżki orzeczone w toku instancji, jak również na odpisy z tytułu ulg i z tytułu nieściągalności. Według tych samych zasad obniży się każdemu płatnikowi daninę w razie przekroczenia kontyngentów w poszczególnych grupach kontyngentowych.

Terminy płatności nadzwyczajnej daniny majątkowej oraz przepisy, dotyczące obliczenia i poboru tej daniny pozostawione są rozporządzeniom wykonawczym. Nadzwyczajna danina majątkowa wolna jest od 10%-wego dodatku nadzwyczajnego i od wszelkich dodatków samorządowych. Kwoty nadzwyczajnej daniny majątkowej nie uiszczone w latach 1933 do 1937 włącznie, podlegają ściągnięciu w latach następnych. Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Państwa od dnia 1 stycznia 1933 r.

Ustawa kartelowa.

W Nr. 31 Dziennika Ustaw ukazała się ustawa o kartelach. Ustawa wchodzi w życie w 2 miesiące po ogłoszeniu t. j. 4 lipca b. r.

Ustawa postanawia, iż wszystkie umowy kartelowe mają być rejestrowane w Ministerstwie przemysłu i handlu, które prowadzi rejestr kartelowy. Jeżeli umowy lub sposób ich

wykonania zagraża dobru publicznemu i powoduje skutki gospodarczo szkodliwe, może być zarządzone rozwiązanie umowy, przyczem uczestnicy upoważnieni są do zerwania umowy bez ujemnych dla nich skutków prawnych. Dla orzekania w spornych sprawach kartelowych utworzony będzie przy Sądzie Najwyższym specjalny sąd kartelowy. W skład sądu kartelowego wchodzi 3 sędziów Sądu Najwyższego oraz 2 członków, wyznaczonych przez ministra sprawiedliwości z pośród kandydatów, wskazanych przez ministra przemysłu i handlu oraz przez izbę przemysłowo - handlową w Warszawie. Minister przemysłu i handlu posiada w sądzie kartelowym prawa strony w osobie swego delegata. Sąd może dopuścić i przeprowadzić dowody nawet niepowołane przez strony i niedopuszczone kodeksem postępowania cywilnego.

Sprawy socjalne.

Zmiana wysokości składek za ubezpieczenia pracowników umysłowych.

W Nr. 27 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 19 kwietnia rb. pod pozycją 229, ogłoszona została ustawa z dnia 22-go marca rb. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Zmiany przeprowadzone przez tę ustawę dotyczą wysokości i warunków otrzymywania świadczeń na wypadek braku pracy oraz wysokości opłat na ten dział ubezpieczenia. Poniżej omawiamy przepisy dotyczące zmian wysokości opłat.

Zmiana górnej granicy uposażenia.

Podstawą do obniżenia składki były grupy zarobkowe oznaczone w art. 14 rozporządzenia. Artykuł ten po wprowadzeniu zmian posiada brzmienie następujące:

„Art. 14. Osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, o ile rozporządzenie niniejsze nie postanawia inaczej, zaliczane będą stosownie do otrzymywanego wynagrodzenia (art. 11 do 13) do następujących grup zarobkowych:

A	od	60	do	90	zł miesięcznie	wyłącznie	płaca		60
B	„	90	„	120	„	„	„	„	90
C	„	120	„	150	„	„	„	„	120
D	„	150	„	180	„	„	„	„	150
E	„	180	„	220	„	„	„	„	180
F	„	220	„	260	„	„	„	„	220
G	„	260	„	300	„	„	„	„	260
H	„	300	„	360	„	„	„	„	300
I	„	360	„	420	„	„	„	„	360
J	„	420	„	480	„	„	„	„	420
K	„	480	„	560	„	„	„	„	480
L	„	560	„	640	„	„	„	„	560
M	„	640	„	720	„	„	„	„	640
N	„	720	i wyżej			„	„	„	720

Osoby nie otrzymujące za swoje usługi żadnego wynagrodzenia lub niższe od sześćdziesięciu złotych miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu wedle grupy A, osoby zaś otrzymujące wynagrodzenie miesięczne, przekraczające siedmset dwadzieścia złotych, zalicza się do grupy najwyższej N; w zakresie ubezpieczenia na wypadek braku pracy u osób, otrzymujących wynagrodzenie miesięczne przekraczające siedmset dwadzieścia złotych, za podstawę wymiaru składki służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia (art. 11).

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia na wniosek Ministra Opieki Społecznej uchylić podział na grupy zarobkowe i wprowadzić jako podstawę wymiaru składek ubezpieczeniowych rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie z określeniem maksymalnej granicy policzalnego wynagrodzenia i z odpowiedniem zaokrągleniem otrzymanego miesięcznego wynagrodzenia.

Rada Ministrów może również w tym samym trybie wprowadzić w razie zmiany stosunków gospodarczych, dalsze wyższe grupy zarobkowe lub obniżyć grupy określone w ustępie pierwszym“.

Istota zmian przeprowadzonych w wyżej przytoczonym artykule jest następująca: Dotychczas w ubezpieczeniu emerytalnem składkę (8%) opłacało się najwyżej od 720 zł miesięcznie; w ubezpieczeniu zaś na wypadek braku pracy (2%) — najwyżej od 560 zł miesięcznie. Czyli przy uposażeniu np. 720 zł miesięcznie łączna składka wynosiła dotychczas 68 zł 80 gr. Obecnie dla obu działów ubezpieczenia „maksymalna granica policzalnego wynagrodzenia“ jest jednakowa i wynosi 720 zł miesięcznie. W przykładzie wyżej podanym składka wynosić będzie 72 zł miesięcznie. Przy wynagrodzeniach przewyższających 720 zł miesięcznie, będzie opłacaną składka obliczona w sposób podany poniżej.

Zmiana wysokości składek.

Wysokość składki na ubezpieczenia na wypadek braku pracy określa art. 102 w wysokości „2% płacy podstawowej w odpowiedniej grupie zarobkowej“; na ubezpieczenia zaś emerytalne określa art. 103 w wyskości „8% płacy podstawowej w odpowiedniej grupie zarobkowej“. Zmiany przeprowadzone w tych artykułach nie dotyczą aktualnej wysokości składki i określają tylko odmiennie procedurę ewentualnej rewizji wysokości składki, dlatego na tem miejscu nie zajmiemy się niemi.

Natomiast art. 104 dotyczący podziału składki pomiędzy pracodawcę i pracownika uległ głębszym zmianom (mianowicie w punkcie 3, ustępu 2-go) wprowadzającym nowe opłaty od pracowników. Obecne brzmienie omawianego artykułu jest następujące:

„Art. 104. Za obowiązkowo ubezpieczonych w myśl rozporządzenia niniejszego w grupie zarobkowej A, nie otrzymujących żadnego wynagrodzenia lub otrzymujących nie wyższe niż sześćdziesiąt złotych miesięcznie albo tylko utrzymanie, składkę ubezpieczeniową w myśl art. 102 i 103 opłaca pracodawca w całości z własnych funduszów.

W innych wypadkach składkę dzieli się między pracodawcę i ubezpieczonego w następujący sposób:

1. gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie w granicach ponad sześćdziesiąt złotych do czterystu złotych miesięcznie pracodawca płaci trzy piąte, zaś pracownik dwie piąte składki przypadającej w danej grupie zarobkowej w myśl art. 102 i 103.

2. gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie ponad czterysta złotych do ośmiuset złotych miesięcznie, pracodawca i ubezpieczony płacą po połowie składki, przypadającej w danej grupie zarobkowej w myśl art. 102 i 103.

3. gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie ponad osiemset złotych miesięcznie, pracodawca płaci dwie piąte, pracownik zaś trzy piąte składki przypadającej w grupie zarobkowej N (art. 14 ust. 2) w myśl art. 102 i 103. Ubezpieczeni, których wynagrodzenie przekracza kwotę złotych siedemset dwadzieścia, opłacają ponadto trzy piąte składki określonej w art. 102, od kwoty rzeczywiście otrzymywanego wynagrodzenia, podlegającej zaliczeniu do ubezpieczenia (art. 11) pomniejszonych o złotych siedemset dwadzieścia“.

Istotą zmiany przeprowadzonej w tym artykule jest wprowadzenie nowej opłaty w dziale ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, obciążającej tylko pracownika, a wynoszącej 1,2% (tj. 3/5 części 2%) przewyżki uposażenia ponad 720 zł miesięcznie.

Przy obliczeniu składki odrębnie dla każdego z dwóch działów ubezpieczenia, w dziale ubezpieczenia emerytalnego obliczenie składki (8%) dokonywa się jak dotychczas i wynosić będzie od pracownika zarabiającego np. 1000 zł mie-

sięcznie 57 zł 60 gr, (8% od 720 zł) z czego opłaca pracownik 34 zł 60 gr, (tj. 3/5) zaś pracodawca 23 zł (tj. 2/5). Natomiast w dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy składka (2%) obliczana będzie od podwyższonej granicy uposażenia — 720 zł, z czego na pracodawcę przypadnie 2/5 części, a więc 5 zł 80 gr, a na pracownika 3/5 części, a więc 8 zł 60 gr. Ponadto pracownik opłacać będzie 3/5 składki (2%) od nadwyżki tj. od 280 zł co wyniesie 3 zł 40 gr. łącznie zaś z poprzednia obliczoną częścią 12,— zł.

Ogólna suma opłaty za oba rodzaje ubezpieczenia wynosić będzie w naszym przykładzie 75 zł 40 gr, z czego pracodawca płaci 28 zł 80 gr (t. j. 2/5 części 10% od 720 zł, zaś pracownik 46 zł 60 gr (t. j. 3/5 części 10% od 720 zł i 3/5 części 2% od 280 zł).

Zmiany w wypełnianiu formularzy zgłoszeń.

Dotychczas rubrykę formularza zgłoszenia do ubezpieczenia dotyczącą wysokości wynagrodzenia, przy uposażeniach przewyższających 800 zł miesięcznie, wiele zakładów pracy wypełniało nieściśle, ograniczając się do stwierdzenia, iż wynagrodzenie jest wyższe od 800 zł. Obecnie wobec wprowadzenia obliczania składek na dział ubezpieczenia na wypadek braku pracy od całych wynagrodzeń, bez względu na ich wysokość, rubryka dotycząca wysokości wynagrodzenia powinna być wypełnioną ściśle.

Z tego też względu należy przesłać do Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych dodatkowe wyjaśnienie z podaniem całkowitej wysokości uposażenia tych pracowników, co do których przy pierwotnem zgłoszeniu nie podano ścisłej wysokości uposażenia.

Pracownicy, zatrudnieni u kilku pracodawców.

Sprawę pracowników zatrudnionych u kilku pracodawców regulują przepisy art. 12 ust. ostatni i art. 105 ustęp 4. W związku z wprowadzonemi obecnie zmianami składka od tej kategorji pracowników będzie w odmienny sposób obliczana, jeżeli uposażenie ich przewyższa 720,— zł miesięcznie.

Dotychczas składkę opłacał bądź jeden pracodawca, bądź też paru, płacących najwyższe uposażenie. Obecnie opłacać będą składkę wszyscy pracodawcy. Sposób obliczania wysokości składek należnych od poszczególnych pracodawców ilustruje następujący przykład: Pracownik zarabia łącznie u trzech pracodawców 1000 zł miesięcznie, z czego u pracodawcy A zarabia 500 zł, u B — 300 zł i u C — 200 zł. W tym przypadku pracodawca A płaci składkę normalnie na oba rodzaje ubezpieczenia (emerytalne i brak pracy) obliczając od 500 zł i dzieląc ją pomiędzy siebie i pracownika. Natomiast pracodawca B oblicza składkę normalną tylko od sumy 220 zł, którą dzieli pomiędzy siebie i pracownika. Ponadto obciąża pracownika składką od 80 zł w wysokości 1,2% na dział braku pracy (t. j. 3/5 od 2%). Wreszcie pracodawca C z własnych środków składki nie opłaca, natomiast obciąża pracownika składką w wysokości 1,2% od całego jego wynagrodzenia t. j. od 200 zł.

Z tego względu pracodawcy, zatrudniający tego rodzaju pracowników i dotychczas nie opłacający składek, ponieważ czynili to inni pracodawcy główni, powinni dokonać zgłoszeń i wpłacać odpowiednio obliczone składki.

Wejście w życie zmian.

Nowela omawiana weszła w życie w dniu ogłoszenia tj. dnia 19 kwietnia 1933 r. Nowy sposób obliczania składek obowiązuje począwszy od wynagrodzeń uzyskanych za maj, a więc składka od wynagrodzeń za kwiecień rb. powinna być obliczoną według zasad dawnych. O ile nam wiadomo, taka interpretacja przepisów pokrywa się z poglądami czynników urzędowych.

Reorganizacja polskiej konwencji węglowej.

28 kwietnia br. odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu konferencja z przemysłowcami węglowymi, w czasie której dyr. dep. górniczo-hutniczego, p. Czesław Peche, rozstrzygnął w charakterze arbitra szereg spraw z zakresu reorganizacji polskiej Konwencji Węglowej, w celu przystosowania jej do nowych warunków, w jakich znalazł się przemysł węglowy w związku z dokonaną obniżką cen węgla i koniecznością podtrzymania eksportu węgla na rynki zamorskie. Rozstrzygnięcia arbitrażowe dotyczyły: zmiany ustosunkowania w granicach licencji miału do gatunku węgla grubego w sensie zaliczenia 1,5 tonny miału za 1 tonnę węgla innych gatunków przy ustaleniu 16 proc. minimum wysyłki miału dla każdego przedsiębiorstwa; zaliczania wysyłek węgla samochodami i wozami do ogólnej licencji z tem że dla tych wysyłek została ustalona pozalicencyjna globalna kwota 300.000 tonn rocznie dla wszystkich kopalń; przedłużenie na następny rok konwencji eksportowej, zakończenia rozrachunków funduszu wyrównawczego i dostarczenia na specjalnych warunkach węgla dla kolei państwowych i dla wojska.

W związku z zakończeniem powyższych spraw arbitrażowych, a także w związku z decyzją rządową co do udzielania 3,— zł refakcji od 1 tonny przewozów węgla do portów dla wszystkich kontraktów, zawartych po 1 kwietnia br. przemysłowcy węglowi zadeklarowali intensywne podtrzymanie eksportu na rynki zamorskie o ile to będzie możliwe.

Obostrzenia w wykonywaniu przepisów paszportowych.

Minister Spraw Wewnętrznych wystosował do wszystkich województw i do komisarza rządu m. stoł Warszawy pismo okólne w sprawie polityki paszportowej.

Z przedstawianych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przez wojewodów kwartalnych wykazów statystycznych wynika, że liczba wydawanych paszportów zagranicznych nie wykazuje tendencji zniżkowej, co przypisywać należy temu, że władze paszportowe bądź nie wykorzystują należycie uprawnień, przewidzianych w obowiązujących przepisach, bądź też zbyt liberalnie je interpretują.

W związku z tem Minister zarządza co następuje:

1. udzielanie bezpłatnych paszportów należy wstrzymać, o ile Ministerstwo nie zarządzi w poszczególnych wypadkach inaczej,
2. udzielanie paszportów za opłatą ulgową należy uzależniać od przedstawienia dowodu, stwierdzającego istotną i konieczną potrzebę wyjazdu zagranicę,
3. udzielanie paszportów za opłatą normalną należy ograniczyć do minimum, a w każdym razie przyznanie paszportu uzależnić od wykazania nieodzownej potrzeby wyjazdu zagranicę.

W sprawie opłat na rzecz Funduszu Pracy.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 31-go marca rb. (Dz. U. R. P. Nr. 22/33) używa odnośnie obliczania potrąceń na rzecz Funduszu Pracy terminu „każdorazowo przypadającego do wypłaty...“ wynagrodzenia. Z tego wynikałoby, że opłaty na Fundusz Pracy uiszcza się tylko od wynagrodzenia gotówkowego.

Podług wyjaśnienia udzielonego ustnie ze strony dyrekcji Funduszu Pracy należy jednak liczyć się z tem, że może na-

wet już w najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie, wyjaśniające tę kwestję w tym kierunku, że świadczenia na rzecz Funduszu Pracy obliczane być mają **„od całkowitego dochodu"**, a więc z uwzględnieniem także i wynagrodzenia uiszczanego w naturze. Jak długo taka nowelizacja rozporządzenia wykonawczego do ustawy o Funduszu Pracy nie nastąpi, potrącenie i opłaty od pracodawców obliczać więc można tylko od wynagrodzenia przypadającego do wypłaty gotówką, jednak „bez jakichkolwiek potrąceń" (na świadczenia społeczne, podatki itp.), t. j. w wynagrodzeniu lub poborach brutto.

Prawo i sąd w życiu gospodarczem.

Przyczyny niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę.

Sąd Najwyższy (Izba I. C. z dnia 4. I. 1933 r. 1997/32) ustalił następującą tezę.:

Artykuł 32 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych z dnia 16. III. 1928 r. podaje przykładowo, a nie wyczerpująco, ważne przyczyny niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę wobec czego strony nie są pozbawione prawa pomieszczania w warunkach umowy takich przyczyn rozwiązania, o których nie wspomina art. 32 rozporządzenia. Z uzasadnienia: Skarga powodowa wyjaśnia, że wbrew umowie zawartej na czas określony do dnia 1 listopada 1931 roku, powód został zwolniony dnia 14 kwietnia 1931 r., a więc pensja należy mu się do końca trwania umowy tj. za 6½ miesiąca. Pozwana firma powództwa nie przyznała, twierdząc, że nie była zadowolona z pracy powoda, jako kierownika działu, i że w myśl zawartej z powodem umowy miała prawo zwolnić go z wypowiedzeniem go na trzy miesiące, co też i uczyniła. Sąd Okręgowy powództwo oddalił, a Sąd Apelacyjny wyrok I-szej instancji zatwierdził.

Sąd Najwyższy stwierdził, iż niesłuszny jest pierwszy zarzut skargi kasacyjnej, jakoby Sąd nie rozważył, iż warunek umowy, na mocy którego niezadowolenie z pracownika może w pewnych wypadkach skutkować rozwiązanie przed terminem umowy zawartej na czas określony, jest nieważny jako pozostający w sprzeczności z artykułem 1 i 39 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. III. 1928 r.; art. 32 wspomnianego wyżej rozporządzenia podaje przykładowo, a nie wyczerpująco, ważne przyczyny niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę, wobec czego strony nie są pozbawione prawa pomieszczania w warunkach umowy takich przyczyn rozwiązania o których nie wspomina art. 32 rozporządzenia.

Tezę ustaloną przez Sąd Najwyższy dla wypadku rozwiązania umowy na czas określony można rozciągnąć i na umowę na czas nieokreślony. W umowie o pracę mogą więc być zamieszczane ważne przyczyny (nie wyszczególnione w art. 32), które upoważniają do natychmiastowego rozwiązania umowy bez odszkodowania.

Ważność umowy z pracownikiem na czas określony.

Pozostawienie pracownika na stanowisku, po wygaśnięciu umowy zawartej na piśmie na czas określony, nie może służyć za dowód zachowania nadal w mocy między stronami szczególnych warunków odpowiedzialności przewidzianych w wygasłej umowie, zawartej na czas określony (orzeczenie S. N. w sprawie I. C. 1792/31).

Sąd Najwyższy rozstrzygał pytanie, jaki wpływ ma umowa, zawarta na czas ściśle określony po jej wygaśnięciu, jeżeli pracownik zostaje zatrzymany na zajmowanem stanowisku, mimo ekspirowania umowy.

Po prawnej analizie tego zagadnienia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ani Kodeks Cywilny, ani rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych nie zawierają przepisu, któryby stanowił o milczącem przedłużeniu warunków umowy pracy, zawartej na piśmie na czas określony, po upływie tego okresu.

Jeżeli zatem w warunkach umowy, zawartej na czas ściśle określony, zostrzeżone zostały jakieś specjalne warunki, dotyczące odpowiedzialności pracownika, zaangażowanego na podstawie takiej umowy, to z chwilą gdy umowa ta wygasła, wskutek upływu terminu, na który została zawarta, a pracownik pozostał na zajmowanem przez siebie stanowisku, to jednak warunki wygasłej umowy nie przedłużają swojej mocy obowiązującej i odpowiedzialność pracownika nie może być rozpatrywana pod kątem widzenia przepisów tej właśnie wygasłej umowy, lecz co najwyżej pod kątem widzenia ogólnych przepisów prawa.

Czy agent podróżujący jest pracownikiem firmy:

Podróżujący agent handlowy, który pełnił usługi zupełnie samodzielnie, co do czasu pracy jak i miejsca i sposobu jej wykonania i tylko za prowizją bez stałego wynagrodzenia nie pozostaje w stosunku służbowym, nie jest więc uprawniony do żądania wydania mu świadectwa pracy, ani też do podnoszenia roszczeń odszkodowawczych z powodu odmowy wydania mu takiego świadectwa. (Orzeczenie S. N. w sprawie R. W. 762/32).

Sąd Najwyższy rozstrzygał pytanie, czy stosunek, jaki istnieje między podróżującym agentem a firmą, dla której pracuje, jest stosunkiem służbowym.

W konkretnym wypadku chodziło o taką sprawę, w której ktoś na podstawie zawartej z firmą umowy świadczył na rzecz tej firmy usługi w charakterze agenta podróżującego, a jego wynagrodzenie za te czynności składało się z prowizji, której wysokość zależała od ilości maszyn za jego pośrednictwem sprzedanych i od wysokości kwot przez niego dla firmy zainkasowanych. Przy dokonywaniu tych czynności ajent nie był zobowiązany do pełnienia usług w pewnych godzinach i w oznaczonym lokalu, ani też do wykonywania pewnej określonej ilości świadczeń, przeciwnie był on uprawniony także prowadzić swoje własne przedsiębiorstwo handlowe, a jedynie ze względów technicznych ułożono się, że ajent podejmować będzie pracę w pewnym rejonie i przedstawiać będzie firmie wyniki swej pracy w określony dzień tygodnia po powrocie ze swych objazdów handlowych.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd przyszedł do przekonania, że agent nie pozostawał w stosunku służbowym do firmy, a przeciwnie, świadczenia jego na podstawie umowy, zawartej między stronami, były wynikiem jego samodzielnej działalności zarobkowej.

Umowa taka bowiem nie stworzyła tego rodzaju zależności agenta od firmy, iżby on pozbawiony był samodzielności tak co do czasu pracy jak i sposobu jej wykonywania, tembardziej, że agent wobec umówionego procentowego wynagrodzenia miał poważny wpływ na wysokość swego zarobku.

Jeżeli więc w związku z powyższym stanem rzeczy agent istotnie sam stanowił o czasie swej pracy, a również o wysokości swego wynagrodzenia, a więc pracował samodzielnie i na własne ryzyko, to słusznym jest zdaniem Sądu Najwyższego wniosek, że między stronami nie zaistniał stosunek służbowy, wobec czego agent nie jest uprawniony do żądania wydania mu świadectwa pisemnego o czasie i rodzaju zatrudnienia.

Orzeczenia w sprawach podatkowych.

Podatek dochodowy.

Odmienne od zeznania obliczanie dochodu podatkowego nie jest zgodne z artykułem 63 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 D. U. z 1925), jeżeli się opiera na innych okolicznościach faktycznych, aniżeli te, któremi uzasadniono wezwanie podatnika do udzielenia wyjaśnień. (Wyrok N. T. A. z 19 września 1932 r. L. rej. 3861/29).

Należyte ustalenie w postępowaniu wymiarowem, czy też odwoławczem przyczyny zaoczności jest z uwagi na prawa obrony podatnika, istotnym wymogiem prawidłowego postępowania. (Wyrok N. T. A. z 22 czerwca 1932 L. rej. 3095/30).

Sposób ustalania dochodu na podstawie zewnętrznych oznak, określony w par. 125 ust. 9 rozporządzenia wykonawczego (poz. 298/21 DU) jest zgodny z przepisem art. 64 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 D. U. z 1925 r.). Zasada prawna. (Wyrok N. T. A. z 4 maja 1932 r. L. rej. 7158/29).

Podatek przemysłowy.

Obciążenie nabywcy towaru kosztami przewozu z doliczeniem pewnej nadwyżki nie stoi na przeszkodzie wyłączeniu z podstaw opodatkowania samych kosztów przewozu na zasadzie art. 5

ust. ost. ustawy z 15 lipca 1925 r. o podatku przemysłowym poz. 550 D. U. (Wyrok N. T. A. z 14 grudnia 1932 L. rej. 7203/30).

Ustawa o podatku przemysłowym nie daje podatnikom prawa zgłoszenia odwołania celem zachowania terminu z możnością wniesienia następnie wywozu w dowolnym terminie. (Wyrok N. T. A. z 1 lutego 1933 r. L. rej. 6448/31).

Przepisy o przedawnieniu, zawarte w rozporządzeniu o postępowaniu karno - administracyjnem, nie stosują się do przestępstw z ustawy o podatku przemysłowym. (Wyrok Izby II./s. 4/ S. N. z 30 grudnia 1932 r. II. 4. K. 985/32).

Prowadzący drobną sprzedaż win winogronowych, koniaków, wódek itp, obowiązany jest wykupić świadectwo przemysłowe II kategorji nawet wówczas, gdy sprzedaje wyroby krajowe. (Wyrok Izby II/s. 4/S. N. z 18 października 1932 r. II. 4. K. 718/32).

Odpowiedzialność karna z art. 98 ustawy o podatku przemysłowym za nieposiadanie należytego świadectwa przemysłowego przez przedsiębiorstwo skupu zawodowego może nastąpić w ciągu roku podatkowego tylko w wypadku, gdy suma skupu przekroczyła ramy kategorji nabytego świadectwa. (Wyrok Izby II./s. 2./S. N. z 8 września 1932 r. II. 2. K. 611/32).

Nowe ustawy.

W Nr. 28 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 25 kwietnia br. ogłoszona została pod pozycją 234 ustawa o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem.

W Nr. 29 Dzienika Ustaw R. P. z dnia 29 kwietnia br. ogłoszona została pod pozycją 254 nowela do ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym.

W Nr. 31 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 4 maja br. ogłoszona została pod pozycją 269 ustawa o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw.

W Nr. 32 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 6 maja br. ogłoszona została pod poz. 274 ustawa o przeznaczeniu wpływów z kar pieniężnych na akcję kulturalno-oświatową i opiekuńczą na rzecz robotników.

W sprawie umarzania i rozkładania na raty zaległości podatkowych.

W zamieszczonem pod powyższym tytułem w poprzednim numerze „Życia" streszczeniu okólnika Ministerstwa Skarbu zakradł się błąd drukarski, wymagający sprostowania.

Mianowicie Izby Skarbowe upoważnione zostały we własnym zakresie zaległości w podatku przemysłowym do sumy 10.000 zł dla poszczególnych płatników, a nie jak mylnie podano do sumy 1.000 zł.

Taryfa akwizycyjna na kolejach.

Celem wzmożenia przewozów artykułów cennych kolejami Ministerstwo Komunikacji stworzyło t. zw. taryfę akwizycyjną, która wejdzie w życie w najbliższych dniach. Taryfa ta przyznaje premje nadawcom, gromadzącym w ciągu kwartału i półroczu większe partje przesyłek tych artykułów. Taryfa akwizycyjna stosowana będzie pomiędzy określonemi większemi stacjami, gdzie znajdują się eksporterzy oraz gdzie możliwe jest gromadzenie większych partyj towarów.

Przesyłki towarowe za listami przewozowemi. „Na okaziciela wtórnika listu przewozowego".

W „Dzieniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych" Nr. 27 z dnia 27. 4. br., który ukazał się dnia 6-go bm, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Komunikacji, mocą którego z dniem 1 maja br. wprowadza się do taryfy towarowej część I. A. zmianę, według której kolej żelazna przyjmuje listy przewozowe, adresowane „na okaziciela wtórnika listu przewozowego". Szczegółowe warunki regulaminu przewiduje załącznik G., który wprowadza cały szereg nowych przepisów w tej materji.

Z Głównego Urzędu Statystycznego

Główny Urząd Statystyczny komunikuje, że w maju 1932 r. zapoczątkował publikowanie miesięczne statystyki produkcji i sprzedaży w celu orjentowania rządu i zainteresowanych przemysłów w rozwoju konjunktury. Wprowadzenie tego działu statystyki spotkało się z ogólnem uznaniem sfer zainteresowanych, wobec czego Główny Urząd Statystyczny postanowił dochodzeniami temi objąć również przemysł cegielniany.

Jesteśmy przekonani, że członkowie poprą we własnym, dobrze zrozumianym interesie usiłowania Głównego Urzędu Statystycznego i nie odmówią mu nadesłania żądanych informacyj.

Wystawy.

W czasie od 24 maja do lipca br. odbędzie się w Brukseli w Międzynarodowym Instytucie Piekarskim wzorem roku ubiegłego 2-ga Wystawa Piekarska „Od ziarna do Chleba". Odnośne prospekty wysłane zostaną bezpłatnie na żądanie skierowane do Institut, 25 Rue Major René Dubreucg.

Przesunięcie terminu plenarnego zebrania poznańskiej Izby przemysłowo-handlowej.

Data plenarnego zebrania poznańskiej Izby Przemysłowo - Handlowej została przesunięta z dnia 12-go na **piątek, dnia 19 maja br.** o godzinie 16-tej.

W sprawie wymiarów podatku obrotowego za rok 1932.

Na skutek licznych skarg na ostatnio dokonane wymiary podatku obrotowego za rok 1932 pragniemy wespół z Izbą Przemysłowo - Handlową w Poznaniu wystąpić o usunięcie istniejących w tej dziedzinie niedomagań. Akcja taka wydaje się bardzo pożądaną również ze względu na konieczność ujednostajnienia postępowania władz skarbowych wobec różnych interpretacyj zmienionych przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

W związku z powyższem prosimy członków o zakomunikowanie nam wszystkich kwestyj, jakie powstały u nich na tle wymiarów podatku obrotowego. Szczególną uwagę należałoby, zdaniem naszem, zwrócić na badanie i ocenę ksiąg handlowych i stosowanie stawek podatkowych. byłoby wskazanem, by przy tej okazji poddano rozpatrzeniu również kwestje, wynikające z zryczałtowania podatku dla drobnych przedsiębiorstw oraz scalenia podatku dla niektórych artykułów.

Związek prosi o nadesłanie odpowiedzi w terminie możliwie krótkim (najdalej 10-ciadniowym), ponieważ zamierzona akcja ma zapobiec krzywdom wymiarowym za rok 1933 jeszcze w postępowaniu odwoławczem.

Polsko-Czeska Akademja Gospodarcza.

Pod protektoratem p. Wojewody Poznańskiego Rogera hr. Raczyńskiego, p. konsula Republiki Czechosłowackiej Dra J. Doleżała i p. Prezydenta st. m. Poznania C. Ratajskiego oraz p. Prezesa Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, S. Samulskiego, — Prezydjum Izby Handlowej urządza w środę, dnia 17 maja br. o godz. 20-tej w auli Wyższej Szkoły Handlowej, akademję, poświęconą gospodarczej współpracy polsko-czeskiej. Zostaną wygłoszone następujące przemówienia:

a) zagajenie — p. Prezes S. Samulski,
b) referat o położeniu gospodarczem Czechosłowacji — p. Prof. Hanus,

c) referat o stosunkach handlowych Czechosłowacji i Polski — p. dyr. Dr. St. Waschko,

d) referat o projekcie unji celnej polsko-czechosłowackiej — p. Dr. R. Battaglia z Warszawy.

Pani Wanda Krzyżanowska-Żakowska przy akompanjamencie p. Prof. Fr. Łukasiewicza odśpiewa szereg pieśni, zaś orkiestra Akademicka przy Bratniej Pomocy Studentów W. S. H. da akademji odpowiednie ramy muzyczne. Wstęp wolny.

W sprawie obniżenia cen kwasu węglowego.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, jako wynik rokowań Ministerstwa Przemysłu i Handlu z producentami kwasu węglowego, cena kwasu węglowego w niedługim czasie zostanie obniżona bardzo pokaźnie.

Inż. P. ZARBOCK i Sp.
Poznań, Wały Zygmunta Aug. 3. m. 4
Telefon 63-14 od 8 — 15
Porady i badania
w zakresie rentowności gospodarki cieplnej; kotłów parowych, rusztów, kominów, przewodów cieplnych i t. p.
Koszty analizy węgla 10,— złotych

TABLICE EMALJOWANE
informacyjne i ostrzegawcze
PLAKATY REKLAMOWE
w pięknem solidnem wykonaniu, odporne na wpływy atmosferyczne wykonuje
EMALJERNIA i WYTŁACZALNIA
inż. LEON BYTNER
POZNAŃ, Wrzesińska 2.

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1933

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska, Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Chemikalja
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Dezynfekcyjne środki
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Orędownik Wielkopolski, ul. św. Marcin 70.

Materace pat. taśmowe
które są najtańsze, najlepsze i najwygodniejsze poleca „Ina" Fabryka Materacy i Łóżek Metalowych, Poznań, ul. Mickiewicza 15, tel. 76-60 i 53-52. Każdy kupujący powinien żądać tylko materac „Ina".

Dezynfekcyjne środki lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu, Stary Rynek 55.

Kuchenki gazowe
dostarcza: „Wiepofana" T. A. w Poznaniu, Dąbrowskiego 81

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Mydła
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Okna, drzwi, architektura wewnętrzna
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, Wybickiego 13/14

Odlewy żeliwne
gatunkowe, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Oleje eteryczne i esencje
Domagalski i Ska w Poznaniu, św. Marcin 34.

Opakow. i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Siatki druciane
„Drutownia — Poznań" fabryka siatek i płotów druc. oraz tkanin metalowych, drutu kolcz. Poznań, ul. św. Marcin 45 a, tel. 24-01.

Ruszta
ze specjalnego stopu żeliwa, tak dla palenisk stałych, jak ruchomych, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Samochody
Brzeskiauto Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Tokarki typu ciężkiego
model T 325 o wzniesieniu kłów 325/750 mm. i rozstawieniu 1500 i 2500 mm., dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Tokarki precyzyjne
model TN 180 o wzniesieniu kłów 180/300 mm, i przy rozstawieniu 1000, 1500, 2000 i 2500 mm. dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wiertarki słupkowe
stołowe oraz szlifierki słupkowe stołowe dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.